

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: JUDr. Mgr. D. N., Ph. D.
bytem ...

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2

v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaného spočívajícímu v přidělení žalobce pro opakovanou odbornou justiční zkoušku konanou ve dnech 15. až 18. 10. 2019 ke zkušební komisi ve složení: J. B., S. B., T. B., R. H. a K. V.,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobce se (po úpravě žalobního petitu na výzvu soudu) žalobou proti nezákonnému zásahu žalovaného domáhal toho, aby soud žalovanému zakázal vycházet z výsledku opakované odborné justiční zkoušky, již žalobce konal ve dnech 15. až 18. 10. 2019, a přikázal žalovanému umožnit žalobci opětovné vykonání opakované odborné justiční zkoušky před komisí, jejímiž členy nebudou J. B., S. B., T. B., R. H. a K. V., tedy členové původní komise. Žalobce má za to, že se žalovaný v souvislosti s jeho opakovanou justiční zkouškou dopustil řady pochybení, zejména že členové komise byli jmenováni v rozporu se zákonem, jeden člen komise byl podjatý a komise se seznámila s údaji o žalobcově první justiční zkoušce, které již neměly být uchovávány.

II. Žaloba

2. Žalobce zaprvé tvrdil, že jeho žaloba je přípustná, protože k obraně svých práv nemohl využít jiných prostředků. Upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2014, č. j. 8 Ans 3/2013 - 63, č. 3090/2014 Sb. NSS, z něhož vyplývá, že proti rozhodnutí zkušební komise o tom, že uchazeč o složení justiční zkoušky neuspěl, nelze brojit žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s. Napadnout lze pouze deklaratorní rozhodnutí o tom, že uchazeč zkoušku nesložil, avšak takové rozhodnutí v projednávané věci jednak nebylo vydáno, jednak by v žalobě proti němu beztak nebylo možné uplatnit námitky, které žalobce uplatňuje nyní. Žaloba je tedy přípustná. Dle žalobcova názoru žaloba směřuje proti jednorázovému zásahu s trvajícím důsledkem spočívajícím v jeho přiřazení dané zkušební komisi.

3. Většina žalobních tvrzení směřuje proti členu komise K. V. Ten předně dle žalobcova názoru vůbec nebyl ke členství způsobilý, neboť nespadá do žádné z kategorií vymezených v § 114 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). K. V. v době konání zkoušky již nebyl soudcem a nebyl ani zaměstnancem ministerstva, odborníkem z právní teorie nebo právní praxe. Dle žalobce nemůže být odborníkem z právní teorie někdo, kdo odborně nepublikuje, a odborníkem z právní praxe nemůže být osoba, která již právní praxi nevykonává.

4. Dle žalobcova názoru byl dále K. V. z žalobcovy zkoušky vyloučen, neboť existovaly pochybnosti o jeho podjatosti. Po právní stránce žalobce svou argumentaci o podjatosti opíral pouze o základní zásady správní činnosti podle § 177 odst. 2 ve spojení s § 2 odst. 4 a § 7 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, (dále jen „správní řád“). Ačkoliv bylo hlasování o výsledku zkoušky neveřejné, považuje žalobce na základě délky porady za pravděpodobné, že hlasování bylo těsné. Na výsledek měl pravděpodobně podstatný vliv K. V., neboť již na začátku ústní zkoušky žalobci sdělil, že mu písemnou část zkoušky z trestního práva neuzná. Na každý pád však dle žalobce k závěru o nezákonném zásahu do jeho práv postačuje podjatost jediného zkušebního komisaře.

5. Konkrétně jsou pochybnosti o podjatosti založeny dvěma okolnostmi. Zaprvé, žalobce je asistentem soudce Ústavního soudu J. F., který byl členem senátu, jenž usnesením ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 897/18, odmítl pro zjevnou neopodstatněnost ústavní stížnost K. V. týkající se výše jeho starobního důchodu. Je běžné, že asistenti soudců připravují koncepty rozhodnutí a že s nimi soudci svá rozhodnutí konzultují, a tedy mohl být K. V. zaujatý nejen proti soudcům, kteří o jeho věci rozhodovali, ale i proti jejich asistentům. Historické paralely k nastalým okolnostem žalobce spatřoval v pronásledování Edvarda Beneše ze strany odpůrců T. G. Masaryka a v popravě Rudolfa Slánského pramenící z jeho blízkého vztahu s Klementem Gottwaldem. Druhý důvod podjatosti K. V. žalobce spatřoval ve skutečnosti, že jako trestní soudce Vrchního soudu v Praze se musel v minulosti stýkat s V. K., trestní soudkyní téhož soudu a později Nejvyššího soudu, která je manželkou V. K., bývalého soudce Ústavního soudu, jehož asistentem byl žalobce v minulosti. Třetí důvod pochybností žalobce o podjatosti K. V. spočívá ve skutečnosti, že při prvním žalobcově pokusu o složení odborné justiční zkoušky byl členem zkušební komise dlouholetý kolega K. V. ze soudního senátu V. S. Začtvrté pochybnosti o podjatosti K. V. vznikají v souvislosti s usnesením Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2017, sp. zn. III. ÚS 2332/15, jímž byla odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele, jehož zastupoval advokát jménem K. V., dle žalobcova mínění syn člena zkušební komise. Člen zkušební komise měl dle žalobce o daném řízení vědět z veřejné databáze rozhodnutí Ústavního soudu.

6. Dále žalobce namítl, že se celá zkušební komise v rozporu se zákonem seznámila s podklady o konání jeho první odborné justiční zkoušky. Podle § 21 odst. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 382/2017 Sb., o výběru, přijímání a přípravné službě justičních čekatelů, a o odborné justiční zkoušce, (dále jen „vyhláška č. 382/2017 Sb.“) se údaje o zkoušce uchovávají po dobu tří let. Tato doba byla zjevně překročena, neboť žalobce první odbornou justiční zkoušku skládal již v roce 2015.

7. Ačkoliv žalobce výslovně uznal, že městský soud nemůže přezkoumat hodnocení jím vykonané zkoušky, považoval za potřebné se k této otázce vyjádřit. Uvedl, že v písemné části zkoušky z trestního práva mu nebyl dán k dispozici skutečný rozsudek, který byl v dané věci vydán. Samotný fakt, že soud ve skutečnosti rozhodl opačně, než jak žalobce formuloval výrok rozsudku odevzdaného v rámci zkoušky, nemůže vést k žalobcovu neúspěchu. Žalobce obsáhle rozvedl důvody, pro které dle jeho názoru skutečný soud v dané trestní věci rozhodl nezákonně.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

8. Žalovaný zaprvé označil žalobu za nepřipustnou. Uvedl, že samotné přiřazení žalobce ke zkušební komisi nebylo způsobilé zasáhnout do jeho veřejných subjektivních práv. Takovým zásahem by mohl být až samotný průběh nebo výsledek zkoušky, které však žalobce nijak nenapadal.

9. Ke způsobilosti K. V. být členem zkušební komise žalovaný uvedl, že K. V. působil jako soudce od 70. let minulého století a od roku 1992 do roku 2015 byl předsedou trestního senátu Vrchního soudu v Praze. Funkci soudce přestal vykonávat v důsledku dosažení věku 70 let. Za daných okolností žalovaný nepochyboval o odborné způsobilosti K. V. získané dlouholetou soudcovskou praxí a ostatně ani žalobce nepoukázal na žádnou konkrétní pochybnost o jeho odbornosti.

10. Ohledně samotného průběhu zkoušky žalovaný poukázal na vyjádření předsedy zkušební komise, z něhož vyplývá, že na výsledku zkoušky se komise shodla jednomyslně, přičemž předseda nezaznamenal, že by se kdokoli k žalobci po celou dobu zkoušky choval jakkoliv nepatřičně.

11. K tvrzení o podjatosti člena komise K. V. žalovaný uvedl, že žalobce byl na úvod písemné části zkoušky dne 15. 10. 2019 poučen o složení komise, k níž byl přidělen, a o možnosti namítnout podjatost jejích jednotlivých členů. Dle žalovaného mohl žalobce vznést námitku podjatosti podle § 14 odst. 3 správního řádu, což neučinil v průběhu písemné ani ústní části zkoušky. Důvody podjatosti K. V. uvedené v žalobě žalovaný označil za nepřípadné.

12. Dále žalovaný uvedl, že nebylo namístě o výsledku žalobcovy zkoušky vydávat rozhodnutí. Závěry rozsudku č. 3090/2014 Sb. NSS o tom, že je o výsledku justiční zkoušky třeba vydat deklaratorní rozhodnutí podle § 142 správního řádu, se dle názoru žalovaného na opakovanou justiční zkoušku neuplatní, neboť zde již není zájem na osvědčení, v jakém rozsahu má být zkouška opakována. Nadto žalovaný poukázal na skutečnost, že vyhláška č. 382/2017 Sb. vydání rozhodnutí o zkoušce nepředpokládá, a to na rozdíl od dříve účinné vyhlášky, již ve svém judikátu aplikoval Nejvyšší správní soud. Žalovaný dále poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 As 276/2018 - 72, v němž byly věcně posouzeny tvrzené procesní vady zkoušky insolvenčního správce na podkladě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Dle žalovaného je judikatura Nejvyššího správního soudu nekonzistentní, neboť připouští paralelně podání zásahové žaloby a žaloby proti deklaratornímu rozhodnutí o výsledku zkoušky podle § 142 správního řádu; nejednotnost judikatury by měl dle názoru žalovaného řešit rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, což žalovaný navrhl v právě probíhajícím řízení sp. zn. 5 As 439/2019. Na každý pád však dle názoru žalovaného správní soud v žádném řízení nemůže věcně přezkoumávat hodnocení uchazeče zkušební komisí.

13. Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval **replikou**, v níž obsáhle opakoval a rozváděl svou argumentaci uvedenou již v žalobě. K námitce nezpůsobilosti K. V. být členem zkušební komise žalobce uvedl, že od doby, kdy přestal být soudcem, došlo k četným novelám právních předpisů trestního práva a k produkci nové judikatury vrcholných soudů; K. V. tedy v době konání zkoušky nemohl být považován za odborníka na aktuální právní úpravu. Nově také žalobce namítl, že členy konkrétních zkušebních komisí v praxi vůbec nejmenuje ministr, jak předpokládá zákon, protože ministr pouze

blanketně jmenuje zkušební komisaře, z nichž potom jednotlivé komise sestavuje odborný aparát ministerstva.

14. Dále žalobce uvedl, že ustanovení § 14 správního řádu o námitce podjatosti na zkušební komisi při justiční zkoušce nedopadá, neboť zkouška nepředstavuje správní řízení. Žalobce popřel, že by byl během zkoušky poučen o možnosti podat námitku podjatosti členů komise. I kdyby však k takovému poučení došlo, bylo by pro posouzení žaloby irelevantní, neboť žalobce se o důvodech podjatosti člena komise dověděl až po zkoušce. Žalobce i nadále setrval na svém přesvědčení, že o podjatosti K. V. existují pochybnosti vyjádřené v žalobě.

15. Dále žalobce doplnil svou argumentaci k námitce, že spis týkající se jeho první zkoušky konané v roce 2015 měl být skartován. Žalobce sice připustil, že v roce 2015 ještě nebyl účinný § 21 odst. 5 vyhlášky č. 382/2017 Sb., avšak tuto vyhlášku bylo třeba při absenci přechodných ustanovení aplikovat i na záznamy o dříve konaných zkouškách. Navíc má žalobce za to, že žalovaný svým postupem zasáhl do jeho práva na ochranu osobních údajů.

16. K argumentaci žalovaného týkající se povinnosti vydat rozhodnutí žalobce uvedl, že v žalobě proti nevydání deklaratorního rozhodnutí nebrojil. Argumentace žalovaného týkající se nejednotnosti judikatury Nejvyššího správního soudu a deklaratorního rozhodnutí podle § 142 správního řádu se tedy dle žalobce míjí s podstatou žaloby.

IV. Způsobilost žaloby k věcnému projednání

17. Nejprve se soud zabýval otázkou, zda je žalobcem označený postup žalovaného způsobilý být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. Označí-li žalobce za zásah postup správního orgánu, který již na první pohled zásahem být nemůže, je namístě žalobu odmítnout pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018 - 37, č. 3757/2018 Sb. NSS, bod 18, a ze dne 10. 1. 2019, č. j. 10 As 202/2018 - 33, bod 24).

18. Podle § 82 s. ř. s. se lze žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu domáhat ochrany před „*nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ... správního orgánu, který není rozhodnutím*“. Pokud by se žalobce mohl proti tvrzeným vadám justiční zkoušky bránit v rámci žaloby proti rozhodnutí o jejím výsledku, brojil by nyní projednávanou zásahovou žalobou proti zásahu do svých práv, který je ve skutečnosti rozhodnutím, a nemůže tedy naplňovat definici nezákonného zásahu. Jelikož se navíc žalobce domáhá vydání výroku rozsudku, jímž by bylo žalovanému něco přikázáno či zakázáno, byla by v případě možnosti podat žalobu proti rozhodnutí zásahová žaloba nepřipustná též pro nevyčerpání jiných prostředků ochrany podle § 85 s. ř. s. Je tedy třeba zkoumat, zda se o výsledku odborné justiční zkoušky vydává rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., proti němuž by bylo možné brojit žalobou, v níž by žalobce mohl uplatnit svá tvrzení týkající se porušení jeho práv v průběhu zkoušky.

19. Základem posouzení této otázky jsou následující závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. 3090/2014 Sb. NSS., učiněné na podkladě tehdy účinné vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 303/2002 Sb., o výběru, přijímání a odborné přípravě justičních a právních čekatelů a o odborné justiční zkoušce a odborné závěrečné zkoušce právních čekatelů, (dále jen „vyhláška č. 303/2002 Sb.“). Zaprvé, rozhodnutí zkušební komise o výsledku zkoušky nelze podrobit soudnímu přezkumu, neboť se nejedná o akt veřejné moci a výsledek zkoušky záleží výlučně na posouzení zkušební komise provedené na základě její odbornosti (body 34 až 37). Zadruhé, v případě negativního výsledku zkoušky je Ministerstvo spravedlnosti povinno vydat deklaratorní rozhodnutí o nesložení zkoušky, jímž však pouze konstatuje výsledek zkoušky; podle § 142 správního řádu by se takové rozhodnutí vydávalo pouze na žádost, ale § 17 odst. 3 vyhlášky č. 303/2002 Sb. obsahoval zvláštní úpravu zakotvující obligatorní vydávání deklaratorního rozhodnutí; proti deklaratornímu rozhodnutí o neúspěšném složení zkoušky lze podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s. (body 46 až 54).

20. Jelikož se od vydání uvedeného rozsudku změnila rozhodná právní úprava, musel městský soud nejprve zvažovat, zda se jeho závěry i nadále uplatní. Dospěl přitom v zásadě ke kladnému závěru. Zaprvé, i nadále nelze v samotném výsledku zkoušky spatřovat rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Vyhláška č. 382/2017 Sb. sice již neobsahuje ustanovení srovnatelné s § 17 odst. 1 větou poslední vyhlášky č. 303/2002 Sb., dle níž bylo rozhodnutí zkušební komise „konečné“, o obsahovou změnu právní úpravy se však nejedná. Nejvyšší správní soud se v bodech 35 a 36 rozsudku č. 3090/2014 Sb. NSS opíral o závěr, že rozhodnutí zkušební komise představuje pouze odborné posouzení kvalit uchazeče, na jehož konkrétní výsledek neexistuje veřejné subjektivní právo, přičemž vycházel též z usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2009, sp. zn. I. ÚS 1910/09. Povaha rozhodnutí zkušební komise o výsledku zkoušky podle § 21 vyhlášky č. 382/2017 Sb. je stále stejná, a proto i nadále platí, že proti němu není žaloba podle § 65 odst. 1 s. ř. s. přípustná.

21. Dále je třeba zkoumat, zda je žalovaný stále povinen vydávat deklaratorní rozhodnutí o negativním výsledku zkoušky. V tomto ohledu došlo k podstatné změně právní úpravy, neboť vyhláška č. 382/2017 Sb. neobsahuje období § 17 odst. 3 věty druhé vyhlášky č. 303/2002 Sb., dle něž se deklaratorní rozhodnutí o nesložení zkoušky vydávalo obligatorně. Tato změna však neznamená, že deklaratorní rozhodnutí nemůže být vydáno nikdy. Žalobce by jistě měl právo domáhat se vydání rozhodnutí o tom, že zkoušku nesložil, podle § 142 správního řádu. Jak ovšem Nejvyšší správní soud předeštel v bodu 49 rozsudku č. 3090/2014 Sb. NSS, deklaratorní rozhodnutí podle § 142 správního řádu se vydává pouze na žádost. Žalobce se vydání takového deklaratorního rozhodnutí nedomáhal (a žalovaný se mýlil, když měl za to, že se žalobce vydání deklaratorního rozhodnutí domáhal v nyní projednávané žalobě), a tedy ani nemohlo být vydáno.

22. I kdyby však deklaratorní rozhodnutí o negativním výsledku zkoušky vydáno bylo, nemohl by žalobce v žalobě proti němu uplatnit námitky, na nichž vystavěl nyní

projednávanou zásahovou žalobu. Při posouzení zákonnosti deklaratorního rozhodnutí o tom, že žalobce zkoušku nesložil úspěšně, vydaného podle § 142 správního řádu, by totiž soud mohl posuzovat pouze otázku, zda se výrok rozhodnutí shoduje s výsledkem zkoušky, k němuž dospěla zkušební komise. Z hlediska procesních vad by však soud mohl podrobit přezkumu pouze řízení o žádosti o vydání deklaratorního rozhodnutí podle § 142 správního řádu. O samotné justiční zkoušce se totiž nevede formalizované řízení (viz dále), a deklaratorní rozhodnutí o jejím výsledku tedy ani teoreticky nemůže být završením takového řízení. Vydání deklaratorního rozhodnutí se lze podle § 142 odst. 1 správního řádu domáhat kdykoliv, kdy žadatel prokáže, že je pro uplatnění jeho práv nezbytné, aby správní orgán rozhodl o tom, zda vznikl určitý právní vztah. Takové řízení lze tedy iniciovat i s delším časovým odstupem od konání zkoušky, a nelze v něm tedy již zkoumat případné vady průběhu zkoušky.

23. Pokud má žalobce za to, že k přímému zásahu do jeho práv došlo nezákonným postupem v průběhu konání zkoušky, odlišným od jejího vlastního hodnocení zkušební komisí, nemá k dispozici jiný prostředek obrany, než žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s. Vycházet lze z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 6 As 102/2018 - 39, č. 3841/2019 Sb. NSS, bodů 21 a 24, dle něžž postup směřující k umožnění vykonání justiční zkoušky není formalizovaným správním řízením, a prostředkem ochrany proti zásahům do práv uchazečů v rámci tohoto postupu je tedy zásahová žaloba. V rozsudku ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 As 276/2018 - 72, Nejvyšší správní soud bez bližší diskuze připustil jako věcně projednatelnou zásahovou žalobu směřující proti nezákonnému zásahu, jenž měl spočívat v procesních pochybeních v průběhu zvláštní zkoušky insolvenčního správce, a to včetně podjatosti člena komise. Lze přitom vycházet z toho, že pokud by existovaly důvody k odmítnutí žaloby, Nejvyšší správní soud by se jimi v souladu s § 103 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 109 odst. 4 s. ř. s. zabýval z úřední povinnosti.

24. Existují tedy tři procesní fáze související s konáním zkoušky, k nimž se vztahuje různý režim soudního přezkumu. Zaprvé, proti zásahům do práv uchazeče, k nimž dochází před konáním zkoušky nebo v průběhu jejího konání, se lze bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. Zadruhé, soudního přezkumu rozhodnutí zkušební komise o výsledku justiční zkoušky se nelze domáhat vůbec. Zatřetí, po neúspěšném vykonání zkoušky se lze žádostí podle § 142 správního řádu domáhat vydání deklaratorního rozhodnutí o negativním výsledku zkoušky; proti takovému rozhodnutí lze podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s., avšak soud v řízení o ní může zkoumat pouze vady řízení vedeného podle § 142 správního řádu a soulad výroku deklaratorního rozhodnutí s výsledkem zkoušky určeným zkušební komisí.

25. S uvedenými závěry je plně v souladu i rozsudek městského soudu ze dne 28. 11. 2019, č. j. 5 A 186/2018 - 38, na něžž nepřímě odkazoval ve vyjádření k žalobě žalovaný. Městský soud v uvedeném rozsudku žalovanému na podkladě nečinnosti žaloby uložil vydat deklaratorní rozhodnutí o výsledku zvláštní zkoušky insolvenčního

správce podle § 142 správního řádu. Žalovaný proti uvedenému rozsudku městského soudu podal kasační stížnost projednávanou Nejvyšším správním soudem v řízení sp. zn. 5 As 439/2019, přičemž navrhl předložení věci rozšířenému senátu k vyřešení údajného judikatorního rozkolu, který má spočívat v paralelním připuštění zásahové žaloby směřující proti procesním pochybením v průběhu zkoušky a žaloby proti deklaratornímu rozhodnutí o výsledku zkoušky podle § 142 správního řádu. Jak ovšem městský soud vyložil výše, judikatura Nejvyššího správního soudu je v tomto ohledu konzistentní, neboť každá z uvedených procesních možností se týká jiné fáze celého procesu, a nedochází tedy k obsahovému překryvu soudního přezkumu. Městský soud proto nepovažoval za nutné s rozhodnutím v nyní projednávané věci vyčkat výsledku řízení o uvedené kasační stížnosti žalovaného.

26. Je tedy postaveno na jisto, že zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. v obecné rovině může být určitý postup žalovaného při konání justiční zkoušky, případně před jejím konáním. Zároveň je ale třeba žalovanému přisvědčit, že původní formulace žalobního petitu, jímž se žalobce v abstraktní rovině domáhal ochrany před přidělením konkrétní zkušební komisi, neodpovídala odůvodnění žaloby, z něhož bylo zřejmé, že ve skutečnosti se žalobce zkrátka domáhá ochrany proti konání zkoušky před danou zkušební komisí. Jelikož byl žalobní petit vadný ještě z jiných důvodů, které na tomto místě není třeba rozebírat, předsedkyně senátu usnesením ze dne 3. 3. 2020, č. j. 10 A 194/2019 - 59, podle § 37 odst. 5 s. ř. s. žalobce vyzvala k úpravě žalobního petitu tak, aby se nově domáhal vydání rozsudku, kterým by soud žalovanému zakázal vycházet z výsledku opakované justiční zkoušky konané před danou zkušební komisí, a přikázal žalovanému umožnit žalobci opětovně vykonat opakovanou justiční zkoušku před komisí s jiným složením. Žalobce této výzvě soudu vyhověl, a tím původní vady žaloby odstranil.

27. Žalobce sice uplatňuje několik relativně samostatných okruhů tvrzení, v nichž spatřuje nezákonný zásah do svých práv, a to zejména (i) nezpůsobilost K. V. být členem zkušební komise, (ii) vyloučení K. V. pro podjatost a (iii) seznámení se všech členů komise s údaji o první žalobcově justiční zkoušce. Soud však dospěl k závěru, že všechna tato tvrzení jsou úzce skutkově provázána a v právní sféře žalobce se projevila ve stejném okamžiku, tedy v okamžiku konání zkoušky; soud k nim proto přistupoval jako k jednomu tvrzenému zásahu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2014, č. j. 10 Afs 28/2014 - 51, bod 12). Jednalo se o jednorázový zásah s trvajícím důsledky. Samotný zásah spočíval v konání opakované justiční zkoušky ve dnech 15. až 18. 10. 2019 před komisí o konkrétním složení, a důsledky zásahu lze spatřovat v neúspěšném složení zkoušky před touto, dle žalobce nesprávně obsazenou, komisí, potažmo dalších konsekvencích z toho vyplývajících.

28. V rámci posouzení přípustnosti žaloby je ještě třeba zabývat se námitkou žalovaného, že část žalobních tvrzení týkající se podjatosti jednoho z členů zkušební komise měl žalobce nejprve uplatnit v rámci námítky podjatosti podle § 14 odst. 3 správního řádu. Pokud by měl v tomto ohledu žalovaný pravdu, byla by část žalobních

tvrzení nepřípustná podle § 85 s. ř. s. Městský soud však dospěl k závěru, že prostředek ochrany spočívající v námitce podjatosti žalobce k dispozici neměl.

29. Jak žalobce správně uvedl, ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu upravuje podjatost úředních osob při výkonu pravomoci správního orgánu. Postavení zkušební komisaře se však kategorii úřední osoby vymyká, neboť komisař během zkoušky pouze odborně posuzuje znalosti uchazeče a jeho rozhodnutí o výsledku zkoušky není aktem orgánu veřejné moci (bod 36 rozsudku č. 3090/2014 Sb. NSS). Námitka podjatosti jako formalizovaný opravný prostředek podle § 14 odst. 3 správního řádu se navíc výslovně vztahuje pouze ke správnímu řízení, neboť ji může podat jen „účastník řízení“. Jak ovšem bylo uvedeno výše, postup směřující k umožnění vykonání zkoušky formalizovaným řízením není (rozsudek č. 3841/2019 Sb. NSS, bod 21). Podle § 14 odst. 3 správního řádu tedy podjatost zkušebních komisařů při justiční zkoušce namítat nelze. V tomto ohledu se justiční zkouška odlišuje od zvláštní zkoušky insolvenčního správce, pro niž možnost podat námitku podjatosti výslovně zakotvuje § 7b odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/2007 Sb., o obsahu a dalších náležitostech zkoušek insolvenčních správců; vyhláška č. 382/2017 Sb. obdobný institut neobsahuje.

30. Právě uvedené závěry pochopitelně nevylučují neformální námitku podjatosti před konáním zkoušky, již by žalovaný fakticky vyhověl změnou složení zkušební komise. Taková námitka by však nepředstavovala formalizovaný prostředek obrany, jehož vyčerpání lze vyžadovat podle § 85 s. ř. s. Je tedy nepodstatné, zda byl žalobce skutečně na začátku písemné části zkoušky poučen o možnosti namítat podjatost zkušebních komisařů, jak tvrdil žalovaný. Pro úplnost však soud konstatuje, že ze správního spisu nevyplývá, že by takové poučení bylo žalobci dáno. Jelikož žalobce výslovně tvrdil, že se mu uvedeného poučení nedostalo, bylo třeba tvrzení žalovaného vyhodnotit jako neprokázané.

31. Lze tedy shrnout, že žalobce označil zásah žalovaného ve smyslu § 82 s. ř. s., který považuje za nezákonný, a tím splnil podmínku řízení o zásahové žalobě. Jelikož žalobce neměl žádné jiné prostředky, které by mohl k obraně svých práv využít, je jeho žaloba přípustná podle § 85 s. ř. s.

32. Pokud jde o včasnost žaloby, byla nepochybně splněna subjektivní dvouměsíční i objektivní dvouletá lhůta podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný výslovně tvrdil, že žalobce byl o složení zkušební komise poučen dne 15. 10. 2019. Jak bylo uvedeno výše, toto tvrzení žalovaného zůstalo neprokázané; i kdyby však bylo pravdivé, byla by žaloba včasná. Jelikož konec dvouměsíční lhůty počítané od 15. 10. 2019 připadal na neděli 15. 12. 2019, končila by lhůta pro podání žaloby v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. v pondělí 16. 12. 2019. Právě toho dne žalobce žalobu podal k poštovní přepravě.

33. Věcnému projednání žaloby tedy nic nebrání.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

34. Městský soud v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. posoudil důvodnost žaloby na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud

rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť ani jeden z účastníků s tímto postupem po poučení soudem nevyjádřil nesouhlas.

35. Žaloba není důvodná.

V. a. Zákonnost jmenování členů zkušební komise

36. Žalobce zaprvé tvrdil, že celý proces jmenování zkušební komise byl nezákonný, neboť ministr spravedlnosti jmenuje pouze jednotlivé zkušební komisaře a konkrétní zkušební komise následně již sestavuje aparát žalovaného. Toto tvrzení sice žalobce poprvé uplatnil až v replice k vyjádření žalovaného, soudní řád správní však umožňuje rozšíření důvodů zásahové žaloby kdykoliv v průběhu řízení.

37. Pokud by byl žalobce skutečně podroben zkoušce před komisí, jejíž členové byli jmenováni v rozporu se zákonem, jednalo by se o přímý zásah do jeho práv. Jakkoliv uchazeč nemá veřejné subjektivní právo na určitý výsledek odborné zkoušky, a její hodnocení tedy nepodléhá soudnímu přezkumu, svědčí mu právo na konání zkoušky před zkušební komisí jmenovanou v souladu se zákonem (srov. přiměřeně bod 19 rozsudku č. 3841/2019 Sb. NSS). Bylo by nepřijatelné, aby se uchazeč na jedné straně musel podrobit konečnému hodnocení zkušební komise, avšak na druhé straně se nemohl domáhat soudní ochrany proti nezákonnému složení takové komise. Soud tedy žalobní tvrzení o nezákonném postupu při jmenování členů komise věcně posoudil.

38. Podle § 114 odst. 2 zákona o sodech a soudcích se odborná justiční zkouška skládá „*před komisí jmenovanou ministrem spravedlnosti. Zkušební komise má 5 členů a skládá se ze soudců, zaměstnanců působících na ministerstvu a dalších odborníků právní teorie a praxe.*“ Podle § 18 odst. 1 vyhlášky č. 382/2017 Sb. ministr ze členů zkušební komise jmenuje jejího předsedu, kterým vždy musí být soudce.

39. Zavedená praxe popsaná žalovaným, kdy ministr jmenuje jednotlivé zkušební komisaře a předsedy komisí, přičemž k sestavování jednotlivých komisí potom dochází *ad hoc* podle potřeby, není v rozporu s uvedenými ustanoveními právních předpisů. Účelem jmenovací pravomoci ministra spravedlnosti je, aby dbal na dostatečnou odbornost zkušebních komisařů, nikoliv aby pro každou jednotlivou zkoušku rozhodoval o tom, jak bude komise složena. S výhradou požadavku, aby pozici předsedy komise vždy zastával soudce, právní předpisy neurčují žádná konkrétní pravidla pro složení jednotlivých komisí. Pokud tedy žalovaný podle potřeby operativně sestavuje jednotlivé komise z osob, které byly jmenovány členy komise, případně předsedy komise, ministrem spravedlnosti, jedná se o postup souladný s účelem zákona.

40. Dále žalobce konkrétně namítl, že zkušební komisař K. V. nesplňuje podmínky pro členství ve zkušební komisi podle § 114 odst. 3 věty druhé zákona o sodech a soudcích. Je nesporné, že K. V. již od roku 2016 nepůsobí jako soudce, neboť v roce 2015 dosáhl věku sedmdesáti let. Není ani zaměstnancem Ministerstva spravedlnosti. Zbývá tedy kategorie odborníků právní teorie a praxe. Žalovaný tvrdil, že na základě zkušeností získaných dlouholetým působením ve funkci předsedy trestního senátu Vrchního soudu

v Praze lze K. V. považovat za odborníka z praxe i několik let poté, co tuto funkci přestal vykonávat. Městský soud se s tímto hodnocením shoduje.

41. Odborníkem právní praxe ve smyslu § 114 odst. 2 zákona o soudech a soudcích nemusí být nutně někdo, kdo právní praxi aktuálně vykonává. Podstatné je, zda má daná osoba takové znalosti a zkušenosti z právní praxe, byť třeba i minulé, že ji lze považovat za odborníka schopného posoudit způsobilost uchazeče o složení justiční zkoušky. Dlouholetý soudce, který přestal funkci vykonávat v důsledku dosažení věku sedmdesáti let, takovou osobou zpravidla bude. Lze si samozřejmě představit okolnosti, za nichž by bývalého soudce již nebylo možné považovat za odborníka právní praxe, a to zejména pokud by žádnou právní praxi nevykonával již po dlouhou dobu a v právní úpravě daného oboru by v mezidobí došlo k podstatným změnám. Takové okolnosti však v nyní projednávané věci nenastaly.

42. Mezi účastníky je nesporné, že K. V. působil jako soudce několik desítek let, přičemž od roku 1992 do roku 2015 vykonával prestižní funkci předsedy trestního senátu Vrchního soudu v Praze. Taková profesní historie jistě poskytuje dostatečnou odbornost pro členství ve zkušební komisi pro justiční zkoušku. Mezi ukončením výkonu funkce soudce K. V. a zkouškou žalobce uplynuly necelé čtyři roky, což není natolik dlouhá doba, aby sama o sobě vzbuzovala pochybnosti o případném oslabení odbornosti. Žalobce sice poukazoval na změny právních předpisů a judikatury, k nimž došlo mezi roky 2016 a 2019, jednalo se však pouze o změny dílčí. Základní právní předpisy oboru trestního práva, zejména kodexy hmotného a procesního práva, nebyly v rozhodné době zasazeny širokými koncepčními změnami. Jednotlivé změny, k nimž v mezidobí došlo, si jistě zkušební komisař mohl snadno osvojit. K. V. tedy i v době konání žalobcovy opakované justiční zkoušky byl odborníkem právní praxe ve smyslu § 114 odst. 2 zákona o soudech a soudcích, a jeho jmenování členem zkušební komise proto bylo v souladu se zákonem.

V. b. Vyloučení K. V. pro podjatost

43. Žalobce dále namítal, že existují pochybnosti o podjatosti K. V., pro které měl být z členství ve zkušební komisi vyloučen. Jak bylo vyloženo již výše, ustanovení § 14 správního řádu o podjatosti úředních osob se na nyní projednávanou věc přímo neuplatní, neboť členy zkušební komise nelze považovat za úřední osoby vykonávající pravomoc správního orgánu ve smyslu uvedeného ustanovení (srov. bod 36 rozsudku č. 3090/2014 Sb. NSS). Zároveň je však třeba žalobci přisvědčit, že se na postup žalovaného při zajištění konání zkoušky podle § 177 odst. 1 správního řádu uplatní základní zásady správní činnosti. Podle § 2 odst. 3 správního řádu správní orgán „šetří ... oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu dotýká“; podle § 7 správního řádu „[s]právní orgán postupuje vůči dotčeným osobám nestranně“. Z těchto základních zásad mimo jiné vyplývá povinnost žalovaného zajistit, že členy zkušební komise budou jen osoby, u nichž neexistují důvody podjatosti vůči konkrétnímu uchazeči.

44. Jak bylo vysvětleno výše, právní řád v souvislosti s justiční zkouškou nezakotvuje formalizovanou námitku podjatosti, a to na rozdíl od zkoušek insolvenčních správců. V době konání zkoušky lze tedy složení komise změnit jen na základě neformálního upozornění ze strany zkušební komisaře či uchazeče. Eliminace možné podjatosti členů komise touto cestou je jistě nejvhodnější, pokud k ní však z jakéhokoli důvodu nedojde, představuje podrobení se zkoušce před komisí, jejímž členem je potenciálně podjatý komisař, přímý zásah do práv uchazeče.

45. Judikatura vrcholných soudů se k otázce podjatosti vyjadřuje zejména v souvislosti s podjatostí soudců; z této judikatury lze přiměřeně vycházet i při posouzení důvodů podjatosti člena zkušební komise při justiční zkoušce. Jak uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, posouzení podjatosti má spočívat v „objektivní [úvaze], zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být“. Podjatost však nemůže být založena pouze subjektivními pochybnostmi účastníka řízení (nálezn Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05).

46. Podstatné je též rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 16 Kss 1/2018 - 207, dle něž je důvodem podjatosti v obecné rovině jakýkoliv vztah k věci nebo k jejím aktérům, zejména k účastníkům a jejich zástupcům (bod 123). Platí však, že „[m]íra ‚důvodu pochybovat‘ musí být přiměřená. Nestačí, že lze vysledovat vztahovou linku mezi soudcem a jeho věcí. Ad absurdum by bylo u řady věcí možno najít takový vztah, byť vzdálený. Aby byla určitá vztahová linka důvodem podjatosti, musí být její význam pro soudce dostatečně intenzivní.“ (bod 124)

47. Právě citovaná úvaha Nejvyššího správního soudu se uplatní i v nyní projednávané věci. Žalobce identifikoval celkem čtyři řetězce vztahů, z nichž vyvozuje vztah zkušební komisaře K. V. k sobě. Zaprvé jde o řízení o ústavní stížnosti daného zkušební komisaře, v němž rozhodoval senát, jehož členem byl soudce, pro něž žalobce pracuje jako asistent; druhým důvodem má být skutečnost, že zkušební komisař v minulosti působil na témže soudě jako manželka soudce, pro něhož žalobce dříve pracoval jako asistent; zatřetí má jít o skutečnost, že členem zkušební komise při žalobcově první odborné justiční zkoušce byl soudce Vrchního soudu v Praze působící v témže senátu jako K. V.; a konečně začtvrté má být vztah zkušební komisaře k žalobci založen řízením o ústavní stížnosti, v němž stěžovatele zastupoval advokát s tímž jménem jako zkušební komisař, zřejmě tedy jeho příbuzný, a opět rozhodoval senát Ústavního soudu, jehož členem byl soudce, pro něž žalobce pracoval jako asistent. Všechny tyto vztahové linky jsou příliš vzdálené, než aby představovaly objektivní důvod pochybovat o podjatosti zkušební komisaře vůči žalobci.

48. Zaprvé žalobce odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 897/18, jímž byla pro zjevnou neopodstatněnost odmítnuta ústavní stížnost zkušební komisaře K. V.; předmětem ústavní stížnosti byla rozhodnutí správních soudů navazující na neúspěšnou žádost o přepočtení starobního důvodu. Lze připustit, že uvedené řízení mohlo mít pro zkušební komisaře velký osobní význam, a mohlo by tedy

zakládat důvod jeho podjatosti vůči osobám, které v uvedeném řízení o ústavní stížnosti rozhodovaly. Takovou osobou žalobce nebyl a přímo to ani netvrdil.

49. Žalobce upozornil na všeobecně známou skutečnost, že koncepty rozhodnutí soudcům často připravují jejich asistenti, a tedy i postavení žalobce jako asistenta rozhodujícího soudce mohlo vést k pochybnostem o podjatosti zkušební komisaře. Této úvaze lze v obecné rovině přiznat určitou přesvědčivost, ne však v kontextu řízení o ústavní stížnosti sp. zn. III. ÚS 897/18. Ze záhlaví usnesení Ústavního soudu vydaného v uvedené věci je totiž zřejmé, že předsedou senátu byl soudce J. Z. a soudcem zpravodajem byl soudce P. R.; soudce J. F., jehož asistentem je žalobce, v senátu rozhodoval jen jako votant. Za těchto okolností je nanejvýš nepravděpodobné, že by se žalobce na zpracování rozhodnutí Ústavního soudu podstatnou měrou podílel (a žalobce ostatně nic takového ani netvrdil). Zkušebnímu komisaři K. V. jako bývalému dlouholetému soudci musely být tyto poměry panující napříč justicí zřejmé. I kdyby si tedy K. V. žalobce prostřednictvím jeho funkce asistenta soudce Ústavního soudu spojil s řízením o vlastní ústavní stížnosti, musel by racionálně usoudit, že žalobce na výsledek tohoto řízení nemohl mít žádný podstatný vliv.

50. Žalobce dále tvrdil, že mohl být zástupným terčem negativního postoje člena zkušební komise přímo vůči soudci J. F., jehož je asistentem. K tomu žalobce předeštl poněkud překvapivé analogie, které spatřoval ve vztahu mezi Edvardem Benešem a T. G. Masarykem a také mezi Rudolfem Slánským a Klementem Gottwaldem. Uvedl, že Edvardu Beneš byl též zástupným terčem Masarykových odpůrců a že J. V. Stalin vybral Rudolfa Slánského jako oběť čistek v komunistické straně proto, že se jednalo o blízkého spolupracovníka a přítele Klementa Gottwalda. Uvedené analogie jsou nemístné. Především nelze přirovnávat vztah mezi členem zkušební komise a zkoušeným k historickým politickým bojům či dokonce vraždám. Člen zkušební komise by musel trpět mimořádně intenzivní a rafinovanou pomstychtivostí, aby byl paušálně zaujatý vůči všem asistentům všech soudců, kteří rozhodovali v řízeních, jichž byl neúspěšným účastníkem. Takové myšlenkové pochody nelze zkušebnímu komisaři racionálně připisovat, a to zejména za situace, kdy se jedná o bývalého soudce, tedy „[profesionála zvyklého] rutinně rozhodovat na základě relativně objektivních kritérií a v rámci toho ... se oprostit od svých subjektivních pocitů, postojů a inklinací“ (rozhodnutí kárného senátu NSS č. j. 16 Kss 1/2018 - 207, cit. výše, bod 124).

51. K. V. se ostatně v průběhu žalobcovy opakované justiční zkoušky neprojevoval způsobem, z něhož by bylo možné vyvozovat neprofesionální negativní postoj vůči žalobci. Jak bylo uvedeno v části rozsudku týkající se přípustnosti žaloby, samotné hodnocení žalobcova výkonu soudnímu přezkumu nepodléhá, případné neprofesionální jednání zkušební komisaře v průběhu zkoušky či jejího hodnocení by však mohlo sloužit jako indicie pro závěr o jeho podjatosti (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2018, č. j. Nao 164/2018 - 83). V nyní projednávané věci žalobce pochybné chování K. V. spatřoval v tom, že mu již na počátku ústní části zkoušky

sdělil, že jeho výkon u písemné části zkoušky v oboru trestní právo byl nevyhovující. Na takovém postupu však není nic vadného ani překvapivého, neboť daný zkušební komisař měl na starosti právě hodnocení žalobcovy písemné části zkoušky v oboru trestního práva. Žalobce sice upozornil, že podle § 20 odst. 1 vyhlášky č. 382/2017 Sb. písemnou část zkoušky v úvodu ústní části „*zhodnotí předseda zkušební komise*“, avšak toto ustanovení má zjevně toliko pořádkový význam a nebrání tomu, aby předseda přenechal shrnutí hodnocení písemné části zkoušky jednotlivým členům komise. Z hlediska uchazeče je zcela nepodstatné, který člen zkušební komise jej seznamuje s hodnocením písemné části zkoušky. Lze si představit, že výkon uchazeče u písemné zkoušky může být natolik nedostatečný, že je bez ohledu na průběh ústní části zřejmé, že u zkoušky nemůže uspět. Je zcela přirozené, pokud je takové hodnocení uchazeči sděleno již na počátku ústní části zkoušky. Žádné jiné problematické jednání K. V., které by mohlo podpořit závěr o jeho podjatosti, žalobce netvrdil, a ani ze správního spisu takové jednání nevyplývá. Z písemného vyjádření předsedy komise J. B. naopak plyne, že zkouška probíhala ze strany všech členů zkušební komise zcela standardně.

52. Druhá žalobcová konstrukce, z níž vyvozuje podjatost K. V., je ještě méně přesvědčivá. Důvodem podjatosti má být skutečnost, že V. K., manželka bývalého soudce Ústavního soudu V. K., jehož byl žalobce v minulosti asistentem, v minulosti působila jako soudkyně trestního úseku Vrchního soudu v Praze, kde se pravděpodobně s K. V. jako jiným trestním soudcem téhož soudu setkávala. Takto vzdálený vztah ani zdaleka nedosahuje intenzity, která by mohla vést k závěru o podjatosti. Pokud by k pochybnostem o nestrannosti člena zkušební komise postačovalo, že se profesně zná s někým, kdo je rodinným příslušníkem někoho, pro koho uchazeč v minulosti pracoval, byli by, s určitou mírou nadsázky, vůči sobě navzájem podjatí téměř všichni pracovníci justice.

53. Třetí tvrzený důvod podjatosti, členství soudce V. S. ve zkušební komisi při první žalobcově justiční zkoušce v roce 2015, taktéž není přesvědčivý. Skutečnost, že byl K. V. v minulosti blízkým kolegou jiného soudce, který byl členem jiné zkušební komise, před níž žalobce neúspěšně vykonal první pokus zkoušky, jeho nepatřičný poměr k žalobci nezakládají. Nelze racionálně předpokládat, že by se K. V. svým bývalým kolegou nechával jakkoliv ovlivnit při hodnocení žalobcovy výkonu, ani že by žalobce hodnotil jako nevyhovujícího z jakési falešné solidarity s první zkušební komisí. Jedná se tedy opět o příliš vzdálený poměr k věci, než aby mohl zakládat pochybnost o podjatosti zkušební komisaře.

54. Zdaleka nejméně přesvědčivý je čtvrtý tvrzený důvod podjatosti K. V. Žalobce identifikoval, že v řízení o ústavní stížnosti sp. zn. III. ÚS 2332/15 byla odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele, který byl právně zastoupen advokátem, jehož jméno je taktéž K. V. Žalobce dovodil, že se pravděpodobně jedná o příbuzného zkušební komisaře, a z toho vyvozoval jeho poměr k sobě jako asistentovi soudce, který v uvedeném řízení rozhodoval. S prvním zřejmým problémem své teorie, totiž že zkušební komisař pravděpodobně o

existenci uvedeného řízení ani nevěděl, se žalobce vypořádal tvrzením, že bylo povinností zkušebního komisaře aktivně vyhledávat řízení před Ústavním soudem, v nichž jeho příbuzný advokát figuroval. Takový požadavek by byl samozřejmě absurdní. I kdyby však zkušební komisař o uvedeném řízení věděl, nejednalo by se o důvod jeho podjatosti. Jednak nelze považovat za pravděpodobné, že by měl K. V. jakkoliv emočně zabarvený vztah k řízení, v němž jeho příbuzný vystupoval jen jako právní zástupce účastníka, jednak v řízení sp. zn. III. ÚS 2332/15 soudce J. F., jehož je žalobce asistentem, opět vystupoval jen jako votant, a spojení žalobce s tímto řízením je tedy jen velmi volné. Jelikož byl tento tvrzený důvod podjatosti zkušebního komisaře zjevně nedůvodný, nezjišťoval soud, zda byl advokát téhož jména skutečně komisařův příbuzný.

55. Zkušební komisař K. V. tedy neměl k žalobci takový poměr, který by vedl k pochybnostem o jeho podjatosti, a potažmo k vyloučení ze zkušební komise při žalobcově opakované justiční zkoušce.

V. c. Seznámení se zkušební komise s údaji o průběhu žalobcovy první odborné justiční zkoušky

56. Za vadu opakované justiční zkoušky žalobce také považoval, že žalovaný nezničil údaje o první justiční konané žalobcem ve dnech 3. až 6. 11. 2015, ačkoliv se podle § 21 odst. 5 vyhlášky č. 382/2017 Sb. údaje o konání justiční zkoušky uchovávají pouze tři roky, a zkušební komise se s těmito údaji mohla při opakované zkoušce seznámit. Soud se s žalobcem shoduje, že aplikaci uvedeného ustanovení na zkoušku konanou podle vyhlášky č. 303/2002 Sb. v obecné rovině nic nebrání, neboť při absenci relevantních přechodných ustanovení je třeba vycházet z pravidla nepravé retroaktivity (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 1 Afs 87/2008 - 46). Na žalobcovu věc však pravidlo o uchovávání údajů o zkoušce po dobu tří let uplatnit nelze, a to z důvodu aplikace zvláštní právní úpravy.

57. Pokud žalobce u prvního pokusu o složení odborné justiční zkoušky neuspěl, měl podle § 117 odst. 2 a 4 zákona o soudech a soudcích právo bez časového omezení požádat o její opakování. Aby mohl žalovaný posoudit, zda a v jakém rozsahu lze žalobci konání opakované justiční zkoušky umožnit, musel mít k dispozici údaje o konání prvního pokusu zkoušky. Ustanovení § 117 odst. 2 a 4 zákona o soudech a soudcích lze tedy považovat za speciální právní úpravu vylučující aplikaci § 21 odst. 5 vyhlášky č. 382/2017 Sb. o uchovávání údajů o justiční zkoušce pouze po dobu tří let. Pokud uchazeč u prvního pokusu justiční zkoušky neuspěl, je třeba údaje o tomto pokusu uchovávat, dokud má uchazeč možnost žádat opakování justiční zkoušky.

58. Žádný právní předpis nezapovídá, aby zkušební komise u opakované justiční zkoušky měla k dispozici údaje o prvním pokusu daného uchazeče. V určité míře je to dokonce nezbytné, protože zkušební komise musí vědět, v jakém rozsahu uchazeč zkoušku opakuje. Zkušební komise u opakované zkoušky pochopitelně ví, že žalobce již jednou u zkoušky neuspěl. Toto vědomí ani konkrétní údaje o průběhu prvního pokusu zkoušky však zkušební komisi nemohou nepatříčně ovlivňovat v jejím úsudku. Z povahy věci je

totiž zřejmé, že u opakované justiční zkoušky nelze přihlížet k výkonu uchazeče při prvním, neúspěšném pokusu o její složení.

59. Žalobcova podpůrná argumentace o porušení jeho práva na ochranu osobních údajů, uplatněná poprvé až v replice k vyjádření žalovaného, není v nyní projednávané věci případná. Projednávaná žaloba směřuje proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v procesních vadách justiční zkoušky, nikoliv proti odlišnému zásahu spočívajícímu v zásahu do žalobcova práva na soukromí uchováváním údajů o jeho prvním pokusu justiční zkoušky. V každém případě však platí, že žalovaný dle názoru městského soudu údaje o prvním pokusu žalobcovy justiční zkoušky zpracovával v souladu se zákonem a z legitimního důvodu.

V. d. Závěrečné úvahy

60. Jak žalobce správně uvedl v žalobě, soudu nepřísluší přezkum vlastního hodnocení zkoušky. K žalobním tvrzením týkajícím se správného řešení konkrétního případu, který tvořil písemnou část žalobcovy zkoušky v oboru trestního práva, tedy soud nezaujímá žádné stanovisko. Soud však nemá žádný důvod domnívat se, že zkouška či její hodnocení probíhalo z hlediska zkušební komise jakkoliv vadně nebo neprofesionálně. V tomto ohledu lze odkázat na vyjádření předsedy komise J. B. o průběhu zkoušky, které je součástí správního spisu. Dle předsedy komise byla zkouška vedena standardně a v souladu s příslušnými právními předpisy, o hodnocení žalobce jako nezpůsobilého mezi členy komise nepanovaly pochyby a jednalo se o jednomyslné rozhodnutí. Samotný fakt, že porada senátu byla delší, nijak nepresumuje závěr o neshodách mezi členy zkušební komise, ke kterému dospěl žalobce. Délka porady komise spíše svědčí o tom, že komise si při hodnocení opakované justiční zkoušky byla vědoma závažnosti svého rozhodnutí.

61. Předseda komise ve svém stanovisku také popsal nestandardní chování žalobce před poradou zkušební komise spočívající v tom, že žalobce „si [vzal] sám opět slovo a začal komisi jednak přesvědčovat, že jeho znalosti byly dobré, jednak, že je velkým odborníkem s dlouholetou praxí na Ústavním soudu, kde pracuje jako asistent už druhého soudce, jednak začal prosit o shovívavé posuzování svého výkonu, protože soudcovské povolání je jeho snem a bez toho, že by dosáhl příznivého výsledku zkoušky a stal se v budoucnu soudcem, si v podstatě nedokáže představit další život“. Předseda komise uvedl, že žalobcovo jednání „bylo velmi nevhodné“ a „nikdy v minulosti [se] s takovým chováním nesetkal“. Po sdělení negativního výsledku zkoušky žalobce „rozhodnutí zjevně nepřijal a ihned začal se slovy, že se mu život zhroutil, opět naléhavě komisi žádal, aby své rozhodnutí přehodnotila a revokovala. Byl velmi rozrušen.“ Vyjádření předsedy komise v městském soudu jen utvrdilo závěr, že příčinou žalobcova neúspěchu u zkoušky nebyla tvrzená podjatost jednoho z členů zkušební komise ani jiné procesní vady, nýbrž vědomostní nedostatky žalobce spojené zřejmě s projevy jeho nervozity.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

62. Jelikož žaloba nebyla důvodná, soud ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

63. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něžž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů ten účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobce v nyní projednávané věci úspěch neměl a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly; proto právo na náhradu nákladů nemá ani jeden z nich.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 15. dubna 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu